

Rammebudsjett 2023

Den norske legeforening

budsjettvedtak

INNHOLDSFORTEGNELSE

side

1	Generelt.....	2
1.1	Bakteppe og utfordringsbilde.....	2
1.2	Kontingentfordeling i 2022.....	6
1.3	Kontingentfordeling.....	7
1.4	Budsjettforutsetninger.....	9
1.5	Fullmakter - utarbeidelse av detaljbudsjett.....	9
2	Resultatbudsjett.....	10
2.1	Prinsipper for regnskaps og budsjettoppstilling.....	10
2.2	Driftsinntekter.....	10
2.2.1	Kontingentinntekter.....	10
2.2.2	Annonseinntekter.....	12
2.2.3	Abonnementsinntekter.....	12
2.2.4	Salgsinntekter.....	12
2.2.5	Tilskudd til felles formål.....	12
2.2.6	Kursinntekter.....	12
2.2.7	Salg eksterne tjenester.....	12
2.2.8	Offentlige tilskudd.....	12
2.2.9	Andre tilskudd/inntekter.....	13
2.3	Driftskostnader.....	13
2.3.1	Produksjonskostnader.....	13
2.3.2	Personalkostnader og honorering.....	13
2.3.3	Tilskudd og bidrag.....	13
2.3.4	Avskrivning varige driftsmidler.....	14
2.3.5	Andre driftskostnader.....	14
2.4	Finansinntekter/-kostnader.....	14
3	Sentralstyrets forslag til budsjettvedtak for 2022.....	15
A.	Kontingenter og fordeling av kontingentinntekter.....	15
B.	Honorar og kompensasjon for tapt inntekt.....	16
C.	Sentralstyrets fullmakter.....	18

Vedlegg:

1. *Budsjettrapporter*
2. *Kontingentfordelingen 2022*
3. *Nøkkeltall foreningsleddene*

1 Generelt

Dette dokumentet presenterer sentralstyrets forslag til rammebudsjett for Den norske legeforening for 2023.

1.1 Bakteppe og utfordringsbilde

Det positive regnskapsmessige resultatet for Legeforeningen i 2021 var i betydelig grad påvirket av redusert aktivitetsnivået som følge av covid-19. Pandemien hadde vesentlig innflytelse på mange av Legeforeningens aktiviteter. Covid-tiltakene resulterte i redusert kursaktivitet og betydelig reduksjon i reise- og møtevirksomheten. Dette påvirket særlig aktiviteten i utdanningsfondene samt omfanget av tillitsvalgtopplæring. Kombinert med høye finansinntekter resulterte disse forholdene i et stort regnskapsmessige overskudd i 2021.

Redusert aktivitetsnivå og reduserte kostnader bidro til et samlet overskudd for foreningen på ca. kr 100 millioner. Utdanningsfondene hadde i 2021 et samlet overskudd på ca. kr 67,6 millioner som er overført kapitalen for de respektive fond. Midlene er således disponible til finansiering av fremtidig aktivitet når etterslepet på kurs skal dekkes inn. Underforbruket sammenlignet med budsjett på tillitsvalgtopplæringen utgjorde ca. kr 2,3 millioner. Her utdeler imidlertid Akademikerne midler i henhold til faktisk aktivitet og forbruk slik at disse pengene ikke automatisk vil være disponible for finansiering av økt aktivitetsnivå i fremtiden.

Både utdanningsfonden og i tillitsvalgtopplæring tenderer mot normalt aktivitetsnivå i første kvartal 2022. Det forutsettes i budsjettet at det fra 2022 vil være normale rammebetingelser for gjennomføring av kurs og opplæring. Pandemien har imidlertid medført økt andel digitale kurs- og opplæringsaktiviteter. Det er således potensiale for at aktiviteten kan gjennomføres med lavere kostnader.

Den andre vesentlige årsaken til det sterke regnskapsmessige resultatet i 2021, var avkastningen på investeringsporteføljen. Avkastningen endte på 4,0 % - tilsvarende ca. kr 39,8 millioner. I budsjettet var det forutsatt en avkastning på 3,0 % - tilsvarende kr 27,5 millioner. Uroen i verdensøkonomiene relatert til pandemien og krig i Ukraina, indikerer imidlertid per april 2022 svekket avkastning på investeringsporteføljen i 2022. For 2023 budsjetteres det med "normalavkastning" på 3,0 % på investeringsporteføljen. Dette tilsvarer den langsiktige avkastningsforventningen på en investeringsportefølje som er sammensatt av 20 % aksjer og 80 % rentebærende papirer. Det må pepekes at det knytter det seg betydelig usikkerhet til om denne avkastningen kan nås i 2023.

Det er blant annet risiko for at kombinasjonen av krigen i Ukraina og den vedvarende koronasituasjonen i Kina, vil kunne gi både høyere inflasjon og stigende renter både i 2022 og 2023 utover det som følger av SSBs prognoser.

Disse forholdene betyr at det knytter seg høyere usikkerhet enn normalt til både kostnadene i driftsbudsjettet og avkastningen på finansinvesteringene i Legeforeningens budsjett for 2023.

Egenkapital og reserver

Rammebudsjett 2023 – Sak 15

Resultatet i 2021 styrket den samlede egenkapitalen i Legeforeningen med ca. kr 100,4 millioner. Den frie egenkapitalen ble i regnskapet styrket med ca. kr 18,1 millioner. Hovedforeningens reserver består etter dette av følgende poster:

Diverse utviklingsprosjekter	37 350 000
Inntektssvikt/omstilling Tidsskriftet	6 900 000
Avsatte kontingentmidler	400 000
Reservepost pensjon	1 000 000
Rettshjelpsfond	12 326 613
Fri egenkapital	96 882 424
	<hr/>
	154 859 037

Etter styrkingen av egenkapitalen i 2021, utgjør egenkapital og andre frie avsetninger i underkant av seks måneders drift av hovedforeningen. Bufferkapitalen i hovedforeningen er vesentlig styrket gjennom de siste 10 årene. Selv om foreningsleddene gjennomgående har høyere egenkapitalandel og således forholdsmesig bedre soliditet, er det sentralstyrets vurdering at nivået på egenkapital og reserver er bærekraftig og tilstrekkelig på dette nivået.

Sentralstyret anbefaler å opprettholde de frie reservene i hovedforeningen på dette nivået. God og stabil vekst i medlemsmassen og betydelig økning medlemsrettet saksbehandling, fører til økt arbeidspress i sekretariatet. Flere store investeringer de siste årene bidrar også til fortsatt press på driftsøkonomien i foreningen i form av høye avskrivningskostnader. I årene som kommer vil det også være behov for nye utviklingsprosjekter og omstillinger. Deler av avsetningene til utviklingsprosjekter forutsettes benyttet for å finansiere slike investeringer i 2023. Dette er en planlagt utvikling.

Avsetningene har blitt bygget opp i år med høye finansinntekter og gode regnskapsresultater. Avsetningene muliggjør investeringer i nytt medlemssystem, økonomisystem, videreutvikling av saksbehandlingssystem, Legeforeningen.no og utvikling av kurs- og konferansesenteret Legenes hus. Hvorvidt det i tillegg må tæres på fri egenkapital eller om denne vil kunne styrkes, avhenger av den faktiske avkastningen på Legeforeningens investeringsportefølje. Med avkastning som estimert på 3,0 %, forventes det ingen reduksjon i fri egenkapital i 2023.

Konfliktfondet, som ikke er vist i tabellen over, utgjør etter styrkingen i 2017, ca. kr 47,3 millioner per 31.12.2021. På dette nivået vurderes den økonomiske konfliktberedskapen som tilstrekkelig.

Legenes hus, kurs- og konferansesenteret og tjenesteutvikling

Legeforeningen har avtale med gårdeier Christiania Torv AS om husleie. Avtalen skal reforhandles i 2022, og hensynet til markedsleie veier tungt. Ombygging av Legenes hus innebar husleieøkninger for Legeforeningen fra 2020. Husleieøkningen kom både som følge av en høyere leiepris per kvadratmeter og av utvidet leieareal.

Gjennom overtakelsen av de tidligere forretning- og restaurantarealene i 1. etasje samt av kontorarealene i 6. og 7. etasje, er samlet leieareal utvidet med ca. 3 000 m² sammenlignet med 2019.

Det ligger til grunn en forutsetning om at en vesentlig andel av det utvidede leiearealet i Legenes hus på sikt vil kunne bidra til både nye inntekter og/eller reduserte kostnader. Dette gjelder ikke minst nye lokaler for møter, kurs og konferanser, som vil redusere behovet for at hovedforeningen og foreningsledd leier lokaler eksternt til markedspris. Møteromkapasiteten er økt så vidt mye at lokalene i tillegg forutsettes leid ut til eksterne leietakere utenfor Legeforeningens organisasjon. På sikt forutsettes det at kurs- og konferanselokalene skal være selvfinansierende i den forstand at aktiviteten i kurs- og kongferansesenteret genererer inntekter nok til å dekke egen husleiekostnader. På grunn av pandemien og vedvarende nedstengninger, har arbeidet med å realisere selvfinansierende drift tatt lengere tid enn forventet. I rammebudsjettet forventes det imidlertid at driften bærer egne kostnader fra og med 2023.

Det pågår et arbeid med å utvikle forretningskonseptet for kurs- og konferansedrift i bygget. Prosjektet vil senere vurderer muligheten for å kunne tilby utvidede tjenester innenfor arrangementsstøtte i tilknytning til kurs- og konferanselokalene. Slike tjenester har vært etterspurt av mange foreningsledd over lang tid. Tilleggstjenestene skal også være selv bærende, dvs. at hovedforeningen ikke har som mål å tjene penger på tjenestene utover å dekke egne kostnader.

Som en konsekvens av pandemien har det blitt utviklet en ny tjeneste for tekniske støtte til gjennomføring av hybride og digitale møter. Denne tjenesten har nå blitt en del av de betalbare tjenestene som tilbys fra hovedforeningen. I 2022 vil tjenestene fra Legeforeningen bli ytterligere utviklet. Det forventes at alle foreningsledd i 2022 vil bli koblet opp mot samhandlingsplattformen Office 365 som sikrer behandling av informasjon og dokumentasjon på en trygg og effektiv måte. I 2022 vil regnskapstjenesten for foreningsledd bli videreutviklet og kapasiteten økt. Ambisjonen er at hovedforeningen allerede fra 2023 kan tilby regnskapsførselen for langt flere foreningsledd enn per i dag. Disse nye tjenestene er betalbare tjenester, men tjenestene skal prises etter et selvkostprinsipp. Det er derfor forventet at omleggingen vil medføre en kostnadsbesparelse for foreningsledd som velger disse tjenestene.

Medlemsutvikling

Foreningen har fortsatt god vekst og en svært høy medlemsandel sammenlignet med andre akademikerorganisasjoner. I januar 2022 ble det meldt ut 130 medlemmer på grunn av manglende betaling av medlemskontingenten. Dette er det laveste tallet på mer enn 10 år. Til sammenligning ble det meldt ut 199 medlemmer i januar 2021 og 399 i januar 2020 . Legeforeningen hadde per 1. januar 2022 38 417 medlemmer. Tilsvarende tall i 2021 var 37 375 medlemmer. Dette tilsvarer en vekst i medlemsmassen på 2,8 %. I budsjettet for 2023 er det estimert en gjennomsnittlig økonomisk effekt av medlemsveksten på 2,3 % (jfr. avsnitt 1.2 og 2.2.1).

Budsjettet driftsresultat

Landsstyret presenteres for et budsjettet driftsresultat (resultat før finansinntekter) i hovedforeningen som viser et underskudd på ca. kr 11,1 millioner. Hovedforeningens andel av forventede finansinntekter vil ikke alene kunne dekke et driftsunderskudd på dette nivået. Deler av underskuddet forutsettes finansieres gjennom tilbakeføring av tidligere års avsetninger til utviklingsprosjekter og omstilling.

Kontingentinntekter og kontingentfordeling

Sentralstyret foreslår at den samlede inntektsmessige effekten av prisstigning på kontingent og av forventet vekst i medlemsmassen, fordeles forholdsmessig likt mellom hovedforening og foreningsledd.

Effekten av lønns- og prisvekst for Legeforeningen er beregnet til 3,4 %. Tallet baserer seg på SSBs offisielle prognoser. Sentralstyret foreslår imidlertid som et unntak for 2023 at veksten i prisen på medlemskontingenten for 2023 begrenses til 2,8 % som en følge av stort overskudd i 2021.

Det er i rammebudsjettet foreslått midlertidige omfordelinger av kontingentmidler på til sammen kr 0,4 millioner.

Med disse forutsetningene innebærer det at både hovedforening og foreningsleddene får en ordinær gjennomsnittlig økning i kontingentinntektene på 5,0 % i 2023. Omfordelingene nevnt i forrige avsnitt kommer i tillegg (se vedlegg nr 2 Kontingentfordeling budsjett 2023).

Inndekning av underskudd og bruk av avsetninger

Bruk av avsetninger er formelt sett en årsoppgjørdisposisjon som vedtas av landsstyret ved behandlingen av regnskapet for 2023. Selv om dette således ikke fremgår av budsjettoppstillingen, redegjøres det i det følgende likevel for hvordan sentralstyret vurderer å dekke inn det budsjetterte underskuddet.

Deler av kostnadsbildet i 2023 vurderes å være av midlertidig karakter som det i tidligere regnskap er gjort øremerkede avsetninger for å dekke inn. I tråd med formålet med disse reservepostene, planlegges det med å benytte deler av disse i regnskapet for 2023. *Avsetningen til utviklingsprosjekter* benyttes til å delfinansiere avskrivningskostnader knyttet til IT-relatert utvikling. I tillegg legges det opp til å belaste *avsetninger for* å finansiere investeringene knyttet til prosjektet Legejobber samt til videreutvikling av kurs- og konferansesenteret i Legenes hus.

Høye finansinntekter gjorde det unødvendig å tære på avsetningen til utviklingsformål i regnskapet for 2021. Denne avsetningen utgjør således fortsatt kr 44,25 millioner per 31.12.2021. I 2023 planlegges det imidlertid med å tilbakeføre kr 4,0 millioner av denne avsetningen, hovedsakelig for å dekke avskrivningskostnader knyttet til Legeforeningen.no, økonomisystem og saks- og arkivsystem.

Tidsskriftet er i gang med en omstilling hvor det jobbes konkret med å finne nye inntekter til erstatning for en potensiell omsetningssvikt i salg av stillingsannonser. Det eksisterer en egen selvpålagt avsetning til inntektssvikt/omstilling i Tidsskriftet som kompensasjon for tidligere års nedgangen i annonseomsetningen. I budsjettet for 2023 er det planlagt å tilbakeføre kr 2,0 millioner fra denne avsetningen. På grunn av høye finansinntekter, var det ikke nødvendig å bruke av denne avsetningen i 2021 slik at samlede avsetninger til dette formålet var uforandret på kr 6,9 millioner per 31.12.2021.

Nedenstående tabell oppsummerer budsjettert resultat i hovedforeningen samt forslag til inndekning av driftsunderskuddet som gjøres i regnskapet for 2023:

Rammebudsjett 2023 – Sak 15

Driftsresultat	-	11 078 422
Belastes avsetning for utviklingsprosjekter		4 000 000
Belastes avsetning omstilling/inntektssvikt Tidsskriftet		2 000 000
Netto resultat før ordinære finansinntekter	-	5 078 422
Estimert finansinntekter (hovedforeningen) 3 %		5 500 000
Rest overføres til fri egenkapital		421 578

Gitt disse forutsetningene, innebærer altså det fremlagte rammebudsjettet en reduksjon i de selvpålagt avsetningene på kr 6,0 millioner i 2023, men en liten økning i fri egenkapital på ca. kr 0,4 millioner i budsjettperioden.

1.2 Kontingenter i 2023

I budsjettet for 2023 foreslår sentralstyret en økning i kontingentsatsen på ca. 2,8 % for fullt betalende medlemmer. Dette er en økning som er lavere enn den økonomiske effekten av forventet lønns- og prisvekst i sekretariatet for 2023 som er på 3,4 %. Vedlagte forslag til hovedfordeling av kontingentinntektene i 2023, innebærer at hovedforeningens kontingentinntekter og de gjennomsnittlige kontingentinntektene til foreningsleddene, fordeles like mye.

Samlede kontingentinntekter påvirkes av to parametere:

1. Prisendring på kontingenten
2. Medlemsvekst/-utvikling

Den høyeste veksten i medlemsmassen forgår innenfor de medlemskategorier som betaler relativt sett lav eller rabatterte kontingent. Den inntektmessige effekten av vekst i medlemsmassen er således beregnet til 2,3 % i 2023 og lavere enn den forventede veksten i medlemsmassen på 2,8 %.

Sentralstyret foreslår at grunnlaget for fordeling av kontingentinntekter baseres på en kontingentsats for obligatorisk medlemskap for 2023 på kr 9 990. Dette er en økning på kr 270 – tilsvarende 2,8 %.

Det foreslås at kontingentsatsen for medisinstudentene økes med kr 20 til kr 780.

Studentmedlemmer med medlemskap i ANSA, har i perioden fra 2010 til 2020 oppnådd reduksjon for sitt dobbeltmedlemskap med kr 130. Som en følge av at Nmfs samarbeidsavtale med ANSA er avsluttet, utgikk denne reduksjonen fra og med 2021. Utover dette får utvalgte grupper reduserte kontingentsatser etter tilsvarende mønster som foregående år. Stipendiater i full stilling betaler kontingent tilsvarende prisen for nyutdannede leger (kr 7 500).

1.3 Behov for gjennomgang og justering av kontingentfordelingsmodellen

Omorganiseringen av fagaksen fra 2018 ved blant annet etablering av fagstyret og faglandsrådet har medført økt behov for sekretariatsstøtte inn mot den fagmedisinske delen av foreningen. Parallelt med dette mottar hovedforeningen henvendelser fra både yrkesforeninger og flere lokalforeninger med ønske om mer sekretariatsstøtte. Denne utviklingen påvirker rolle- og arbeidsfordeling i foreningen, men også pengebruk og pengestrøm innad i foreningen. Utviklingen aktualiserer behovet for å se nærmere på hvordan de samlede ressurser i foreningen kan brukes på en for foreningen best mulig måte.

Kontingentmodellen ble sist gang endret med virkning fra 2012. Endringen den gang innebar at prisen på hovedkontingenten til medlemmene ble redusert samtidig som tilskuddet til kostnadskrevenne drift til foreningsleddene ble fjernet. I stedet ble det åpnet for at årsmøtet i det enkelte foreningsledd kunne vedta en tilleggskontingent, begrenset oppad til 10 % av kontingentsatsen for fullt betalende medlemmer. Tanken var at denne årsmøtefastsatte kontingenten skulle brukes til å finansiere særlig kostnadskrevenne drift eller ekstraordinære aktiviteter i det enkelte foreningsledd. Omfang og nivå på årsmøtefastsatt kontingent er illustrert i vedlegg 3 til denne saken. Som oversikten viser, har ca. halvparten av foreningsleddene benyttet seg av muligheten til å kreve inn årsmøtefastsatt kontingent.

Bakgrunn, status og videre arbeid

Landsstyret har over flere år stilt spørsmål til hovedforeningens økonomiske bærekraft og fordeling av kontingentmidler til foreningsleddene. De fleste foreningsledd har solid økonomi og stigende egenkapital, mens noen få har underskudd i driftsøkonomien. Det stilles spørsmål til om modellen i tilstrekkelig grad ivaretar organisasjonens aktivitetsnivå og behov.

På landsstyremøtet i 2019 i Kristiansand ble følgende formulering vedtatt under sak 22 Budsjett, punkt A 11:

"Landsstyret ber sentralstyret å utrede om det skal gjøres endringer i modellen for fordeling av totale kontingentinntekter. Utredningen legges frem for landsstyret til diskusjon som en del av budsjettet for 2021."

På landsstyremøte våren 2020 ble det formulert følgende oversendelsesvedtak under sak 11 Regnskap:

"Landsstyret ber sentralstyret sette ned en arbeidsgruppe for å intensivere arbeidet med budsjett 2021 og økonomiplan 2022 for å forbedre hovedforeningens økonomiske bærekraft. Dette innebærer at Legeforeningens drift og strukturer må gjennomgås og ses opp mot foreningens kjerneoppgaver og nåværende forbruk av driftsmidler. Målsetningen er å utarbeide en langsiktig plan der driftsøkonomien i Legeforeningen er mindre sårbar for svingninger i finansmarkedet, og at dette gjenspeiles i budsjetteringen for årene 2021 og 2022."

Sentralstyrets oppfølging av de omtalte vedtakene ble tatt inn i eget vedtakspunkt D til rammebudsjett for 2021.

Covid-19-situasjon vanskeliggjorde igangsetting av omfattende utredningsarbeider i 2020.

For å følge opp intensjonen i begge vedtak, nedsatte sentralstyret i januar 2021 en sekretariatsledet prosjektgruppe som ble støttet av en referansegruppe sammensatt av medlemmer fra yrkes-, fag- og lokalforeningene. Prosjektet fokuserte i første fase (innsiktsfase) på hovedforeningens økonomi. Ambisjonen var å foreta en grundig gjennomgang og analyse av hovedforeningens inntekter og kostnader for å se på mulige tiltak som kunne gi hovedforeningen en mer stabil økonomisk bærekraft. Landsstyret fikk en grundig gjennomgang av arbeidet i forbindelse med landsstyremøtet i 2021. Konklusjonen var at balansen i hovedforeningens driftsøkonomi p.t. vurderes som bærekraftig. Viktigste årsak er at foreningen har gjennomgått et digitaliseringsløft i løpet av pandemiperioden som forventes å gi lavere driftskostander også på lang sikt. Kostnadsreduksjonene er særlig relatert til kurs-, reise og møtevirksomhet.

Bærekraftprosjektet fokusere nå på foreningsleddenes økonomi samt rolle- og ansvarsfordelingen i Legeforeningen. I dette ligger også et mandat om å vurdere om finansieringen følger oppgaven. Ambisjonen er at arbeidet skal kunne danne grunnlaget for en diskusjon om en revisjon av kontingentfordelingsmodellen i foreningen. Eventuelle forslag til justeringer i kontingentfordelingsmodellen vil tidligst kunne bli behandlet på Landsstyremøtet i 2023. I påvente av en total gjennomgang av modellen og eventuelle forslag til endringer, har sentralstyret identifisert noen områder hvor det foreslås justeringer eller overgangsordninger allerede i dette budsjettet for 2023. Vurderingene og det bærende prinsippet bak disse justeringene er at fravær av tiltak vil føre til aktivitetsnedgang og/eller betydelig svekket driftsøkonomi for det aktuelle aktivitetsområdet eller det berørte foreningsleddet. Følgende tiltak foreslås:

1. Kirurgisk gren styrkes med kr 200 000. Etter omleggingen av spesialitetsstrukturen fra mars 2019, har de tidligere hovedspesialitetsforeningene innen indremedisin og kirurgi fått færre medlemmer samtidig som de fleste koordinerende aktivitetene eller overbyggingsoppgavene fortsatt består. Dette er en problemstilling som må løses i et arbeid med justeringer i kontingentfordelingsmodellen fra og med 2024. Norsk kirurgisk forening (NKF) er i en situasjon med lav egenkapital og en anstrengt driftsøkonomi. Styret i NKF har iverksatt en rekke tiltak for å styrke økonomien, men det vurderes likevel som nødvendig å tilføre kr 200 000 til kirurgisk gren i 2023 som en overgangsløsning i påvente av den totale gjennomgangen av modellen. Tiltaket representerer således en forlengelse av overgangsordningen til de kirurgiske foreninger som har eksistert i perioden 2020-2022. Norsk indremedisinsk forening har en sterk økonomi med betydelig egenkapital. Det vurderes derfor at foreningsleddet kan opprettholde normal drift i 2023 også uten tilførsel av ekstraordinære midler i budsjettåret.
2. Fagstyret tildeles et driftsbudsjett på kr 300 000. Ved omorganiseringen av fagaksen i 2018, må det erkjennes at behovet for både sekretariatsstøtte og budsjettmessig handlingsrom for fagstyret ble undervurdert. Sekretariatsstøtten er siden den gang styrket og vurderes per i dag som tilstrekkelig. Fagstyrets eget budsjett er imidlertid fortsatt svært begrenset. I praksis er det ikke avsatt midler utover reise-, møte og oppholdsutgifter knyttet til fagstyrets egne møter. Over tid er det avdekket et behov og et ønske om å tildele styret et eget budsjett slik at styrets medlemmer eksempelvis kan drive oppsøkende virksomhet eller gjennomføre enkle utrednings- eller prosjektarbeid.

1.4 Budsjettforutsetninger

1. Lønnsvekst i sekretariatet estimeres tilsvarende SSBs anslag på lønnsvekst i Norge i 2023 - 3,8 %. Tallet er ikke bindende for det endelige lønnsoppgjøret i 2023.
2. Prisstigning på «Andre driftskostnader» tilsvarende forventet økning i konsumprisindeksen i 2023 - 1,8 %
3. Kostnadssiden i sekretariatet består av ca. 80 % personalkostnader og 20 % andre betalbare driftskostnader. Dette gir en samlet forventet kostnadsvekst på 3,4 % i 2023.
4. Kontingentsatsene justeres opp med ca. 2,8 %.
5. Satsene for praksiskompensasjon justeres opp med ca. 2,8 % til kr 8 750 - tilsvarende prisøkningen på kontingent.
6. Kontingent for fullt betalende medlemmer fastsettes som en følge av dette til kr 9 990 (opp fra kr 9 720 i 2022)
7. Kontingentsats Nmf fastsettes til kr 780 (kr 760 i 2022)
8. Prisen på ansvarsforsikringen holdes uendret og er satt til kr 400 per år.
9. Det foreslås at hovedforeningen og foreningsleddene får samme prosentvise økning i kontingentinntektene i 2023.
10. Grunntilskudd er ikke justert for 2023:
 - Yrkesforeninger mottar kr 600 000
 - Lokalforeninger mottar kr 155 000
 - Fagmedisinske foreninger mottar kr 130 000.
11. Fagstyret tildelse et eget driftsbudsjett på kr 300 000
12. Det er budsjettert med at Tidsskriftets samlede annonseinntekter utgjør kr 33 millioner i 2023 mot budsjettert kr 31,5 millioner i 2022.
13. Det er budsjettert med en avkastning av investeringsporteføljen på 3,0 %. Lavt rentenivå i markedet bidrar til lavere forventet avkastning.
14. Avtalen med Hdir om bistand til sakyndighetsarbeidet ved spesialistgodkjenninger løp til 1.10.2019. Hdir har hatt en anbudsrunde som ble avlyst. Hdir og Legeforeningen har en midlertidig prolongering av tidligere avtale til Hdir får avklart egen anbudsprosess.
15. Rammen for midler som står til sentralstyrets disposisjon i budsjettåret, videreføres på kr. 4,0 millioner i 2023.

1.5 Fullmakter - utarbeidelse av detaljbudsjett

Budsjettforslaget er et rammebudsjett, der det forutsettes at sentralstyret gis fullmakt til omdisponeringer mellom postene og formålene i regnskapet. Landsstyret overlater til sentralstyret å utarbeide et operasjonelt budsjett for 2023. Dette gir foreningen mulighet til å opptre fleksibelt ved endringer i rammebetingelser og ytre faktorer.

2 Resultatbudsjett

Forslaget til resultatbudsjett er vist i vedlegg 1. Resultatbudsjettet for Legeforeningens samlede virksomhet i 2023 er satt opp med et samlet overskudd etter finansinntekter på ca. kr 38,6 millioner. Hovedforeningen viser et budsjettetert driftsunderskudd på ca. kr 11,1 millioner.

2.1 Prinsipper for regnskaps og budsjettoppstilling

Budsjettoppstillingen følger en tradisjonell bedriftsøkonomisk artsstruktur.

2.2 Driftsinntekter

2.2.1 Kontingentinntekter

Sentralstyret foreslår at kontingent for fullt betalende medlemmer fastsettes til kr 9 990 i 2023. Dette innebærer en økning på ca. 2,8 % fra 2022. Økningen er lavere enn forventet lønns- og kostnadsvekst i sekretariatet. Denne underreguleringen foreslås med bakgrunn i stort økonomisk overskudd i foreningen i 2021. Effekten av underreguleringen er en økning av underskuddet i hovedforeningen med ca. kr 1,3 millioner.

Etter at modellen med tildeling av kontingentmidler til kostnadskrevenne drift falt bort fra og med budsjettåret 2012, er modellen for fordeling av kontingentinntekter basert på at de respektive foreningsleddene ved sitt eget årsmøte må vedta eventuell tilleggskontingent for å finansiere de aktivitetene som tidligere ble finansiert ved tilskudd til kostnadskrevenne drift.

Rammen for det maksimale påslaget på kontingenten er foreslått videreført på 10 %. Dette innebærer at maksimal kontingentsats i prinsippet kan komme opp i kr 12 987 for fullt betalende medlemmer om alle tre foreningsledd velger å kreve inn maksimal tilleggskontingent. Omfanget av foreningsledd som benytter seg av muligheten til å kreve inn tilleggskontingent er vist i vedlegg 3.

For medisinstudentene foreslås kontingenten økt til kr 780. Reduksjon for studentmedlemmer som også har medlemskap i ANSA utgikk fra og med 2021. Subsidieringen av Nmf foreslås i 2023 satt til kr 30 per medlem, slik at Nmf oppnår kr 810 for fullt betalende medlemmer. Gitt 2,3 % medlemsvekst og en inntektsøkning per medlem på kr 20, får Nmf en økning i kontingentinntektene på ca. 5,0 % i 2023.

Sentralstyret foreslår at det gis kontingentreduksjoner for utvalgte grupper på linje med tidligere år. Dette fremgår av forslaget til budsjettvedtak.

Innkrevning og fordeling av kontingentmidlene er fastsatt i lovene, § 4-2. Med hensyn til fordelingen siteres følgende:

Landsstyret fastsetter fordeling av kontingentinntektene på hovedforeningen og avdelingene. Lokalforeninger, yrkesforeninger og fagmedisinske foreninger gis et differensiert grunntilskudd uavhengig av medlemstilslutning. Det øvrige tilskuddet til avdelingene fordeles per medlem. For Norsk medisinstudentforening fastsettes tilskuddet per medlem.

Det er estimert en gjennomsnittlig medlemsvekst på 2,8 % og en økonomisk effekt av medlemsveksten på 2,3 % fra 2022 til 2023. Store deler av medlemsveksten skjer i grupper som betaler en rabattert kontingentsats (f.eks. studenter og nyutdannede). Det forventes således en noe høyere vekst i antall medlemmer enn den økonomiske effekten av veksten.

På grunnlag av de foreslåtte kontingentsatser og prognoser for antall medlemmer innen de ulike priskategorier, er de totale kontingentinntekter til hovedforeningen for 2023 beregnet til kr 198 099 969, ref. vedlegg 2.

Forslag til fordeling av kontingentmidlene på hovedforeningen, yrkesforeningene, lokalforeningene, fagmedisinske foreninger, regionutvalgene og Norsk medisinstudentforening er vist i vedlegg 2.2. Basert på prinsippene i kontingentfordelingsmodellen (vedtatt på landsstyremøtet i 2011) foreslår sentralstyret at det avsettes konkrete beløp til henholdsvis:

- Yrkesforeningene med kr **29 725 427** (kr 28,3 millioner i 2022)
- Lokalforeningene med kr **13 574 793** (kr 12,9 millioner i 2022)
- Fagmedisinske foreninger med kr **23 746 261** (kr 22,4 millioner i 2022)
- Regionutvalgene med kr **2 320 160** (kr 2,2 millioner i 2022)
- Til Nmf foreslås et tilskudd på kr 810 per betalende medlem, beregnet til ca. kr 4,0 millioner (kr 3,83 millioner i 2022).

Hovedforeningen, yrkesforeningene, lokalforeningene og de fagmedisinske foreningene, får alle i utgangspunktet en økning i kontingentinntektene på ca. 5,0 % fra 2022. Forslag til fordelingen av kontingentinntektene mellom hovedforeningen og foreningsleddene følger som vedlegg 2.2 til saken.

Forslag til fordeling av kontingentmidlene til de enkelte yrkesforeningene er vist i vedlegg 2.3, lokalforeningene fremgår av vedlegg 2.4. og de fagmedisinske foreningene fremgår av vedlegg 2.5.

Det foreslås at regionutvalgene tildeles en andel av kontingentmidlene på samme måte og på samme nivå som i 2022. Det antas derfor at også særskilte utviklingsprosjekter i enkelte utvalg vil kunne dekkes innenfor disse rammene. Sentralstyret fastsetter budsjetterammen til det enkelte utvalg basert på erfaringstall og planlagt aktivitet.

I forslaget til landsstyrevedtak forutsettes det at yrkesforeningene, lokalforeningene, Nmf og fagmedisinske foreninger leverer revisorgodkjent regnskap for 2021 før overføring av kontingentmidler finner sted. Endelig utbetaling av tilskudd til foreningsleddene for 2023 justeres med faktisk medlemsantall per 1.2.2023.

2.2.2 Annonseinntekter

Annonseinntektene i Tidsskriftet endte i 2021 på ca. kr 32,2 millioner. Dette var ca. kr 7,7 millioner bedre enn budsjettert, og ca. kr 5,2 millioner bedre enn i 2020. Det budsjetteres for 2023 med kr 33,0 millioner i annonseinntekter. Dette er på nivå med regnskapstall 2021 korrigert for prisøkninger. Legejobber ser på konkrete konsepter som skal erstatte Tidsskriftets ensidige avhengighet av stillingsannonseinntekter. Virksomheten i Legejobber har som mål at Tidsskriftet fortsatt skal satse på inntektsbringende tiltak i tilknytning til legearbeidsmarkedet. Virksomheten ble satt i ordinær drift fra 1.1.2022 etter at prosjektfasen ble avsluttet i 2021. Arbeidet i prosjektfasen er finansiert av omstillingsmidler i balansen. Det er budsjettert med inntekter fra Legejobber på kr 5,0 millioner i 2023 mot kr 4,3 millioner i 2022.

2.2.3 Abonnementsinntekter

Antall betalende abonnenter på Tidsskriftet har vært jevnt synkende i flere år. I takt med denne tendensen, forventes det abonnementsinntekter i 2023 på kr 650 000.

2.2.4 Salgsinntekter

Det budsjetteres med salgsinntekter i 2023 på kr 100 000. Dette er i hovedsak inntekter fra salg av ID-kort for leger.

2.2.5 Tilskudd til felles formål

Samlet budsjettert tilskudd fra normaltariffen til felles formål beløp er estimert til kr 142,4 millioner for 2023. Dette er en økning på 2% i forhold til budsjett for 2022. Det er ikke foretatt noen justeringer for innbyrdes omfordeling av tilskudd til felles formål fra normaltarifforhandlingene. Fordelingen mellom formålene inngår ikke i vedtaksforslaget da beslutning om fordeling følger av forhandlingsresultatene.

I overenskomstene med Spekter og Virke gis Utdanningsfond III et tilskudd (p.t. kr 2 000) per ansatt lege i helseforetakene. Det er budsjettert med kr 31 millioner på denne posten for 2023. Dette er nominelt samme beløp som i 2022.

2.2.6 Kursinntekter

Det er i budsjettet for 2023 estimert ca. kr 11,8 millioner i kursinntekter hvorav ca. kr 3,0 millioner er knyttet til det nye kurs- og konferansesenteret.

2.2.7 Salg eksterne tjenester

Budsjettposten omfatter godtgjørelse for forretningsførsel/sekretariatsbistand for stiftelsene SOP, Kvalitetssikringsfond III (NOKLUS), Christiania Torv AS, for flere av Legeforeningens foreningsledd og inntekt fra Legejobber. I denne posten ligger også forventet inntekt på avtalene Legeforeningen har inngått om medlemsfordeler og avtale med Helsedirektoratet for faglig bistand til spesialistgodkjenning av leger. I 2023 forventes salg eksterne tjenester å utgjøre ca. kr 35,7 millioner.

2.2.8 Offentlige tilskudd

Legeforeningen har hatt et flerårig prosjekt i Kina. Prosjektet ble utsatt satt på vent i 2020. Prosjektet er foreløpig ikke budsjettert i 2023. Prosjektet har uansett en nullefekt i regnskapet da eventuelle inntekter har et tilsvarende beløp på kostnadssiden.

2.2.9 Andre tilskudd/inntekter

Andre inntekter omfatter bl.a. støtte fra SOP til Legeforskningsinstituttet (LEFO) og til støttekollegaordningen, tilskudd til Premieruleringsfondet, utleie av lokaler til foreningsledd og tilskudd til tillitsvalgtopplæring fra OU-fondene i Staten, Spekter helse, KS samt Virke. Dette er poster som har mer eller mindre tilsvarende beløp på kostnadssiden. Posten inneholder også premie for ansvarsforsikringen.

2.3 Driftskostnader

2.3.1 Produksjonskostnader

Produksjonskostnadene i Tidsskriftet omfatter alt arbeid med produksjon av Tidsskriftet på papir og på nett, men henger også sammen med annonseinntektene (produksjon av flere trykte annonser), provisjoner med mer. Økningen i budsjettposten er således relatert til den budsjetterte økningen i annonsesalg.

2.3.2 Personalkostnader og honorering

Hovedforeningens personalkostnader er i knyttet til sekretariatets drift, honorar til president og sentralstyre, og honorar til fagstyrets leder samt utbetaling av praksiskompensasjon til medlemmer av råd og utvalg, landsstyre mv. Bemanningen i sekretariatet er forutsatt holdt på tilnærmet uendret nivå.

Som i tidligere budsjetter, er det lagt til grunn at satsene for praksiskompensasjon justeres etter samme modell som endringene i kontingentsatsen. I dette budsjettet er det således forutsatt en oppjustering av satsene med ca. 2,8 % fra 1.1.2023. Dette gir en kompensasjon på kr 8 750 per dag i 2023.

Satsen for møtegodtgjørelse foreslås økt tilsvarende slik at satsen for 2023 blir kr 920.

Honorar til president og sentralstyremedlemmer foreslås av desisorutvalget. Budsjettet er utarbeidet med tilsvarende ramme for honorering som i budsjett 2022 der presidentens honorar holdes uendret på 22 ganger Grunnbeløpet (G) i Folketrygden, og honoraret til sentralstyremedlemmer holdes uendret på 1,5 x G.

Landsstyret vedtok i 2018 at leder av Rådet for legeetikk fra 2019 honoreres med et årlig beløp tilsvarende 1,7 G.

Styreleder og styremedlemmer med varamedlemmer i Sykehjelps- og pensjonsordningen (SOP) velges av landsstyret etter innstilling fra sentralstyret. Honorar til styreleder og styremedlemmer er vedtatt av sentralstyret og justeres hvert år i samsvar med økningen i foletrygdens grunnbeløp. I 2022 utgjorde honoraret til styreleder kr 134 309 mens de fire øvrige styremedlemmene samlet mottok kr 268 616.

2.3.3 Tilskudd og bidrag

Posten omfatter bevilgninger fra Kvalitetssikringsfondet, allmennpraktikerstipend og spesialiststipend fra Utdanningsfond II samt støtte til kursvirksomhet fra Utdanningsfond I. I hovedforeningens budsjett omfatter denne posten bl.a. utbetalinger fra Premierulerings-

fondet, deler av sentralstyrets disposisjonskonto samt et mindre beløp til støtte til andre aktuelle formål.

2.3.4 Avskrivning varige driftsmidler

Det budsjetteres med avskrivninger på ca. kr 22,7 millioner i 2023. Avskrivningsbeløp er blant annet knyttet til Legeforeningens nettsider, saksbehandling og arkivsystem, økonomisystem (ERP), prosjektet Legejobber 2020, Legenes hus m.m. I Legeforeningens balanse er det per 31.12.2022 avsatt kr 44,25 millioner til framtidige avskrivninger av IT-investeringer og andre utviklingsprosjekter. Det er redegjort for planlagt bruk av avsetningen under avsnitt 1.1.

2.3.5 Andre driftskostnader

Budsjettet bygger generelt på en forventet prisstigning på 1,8 %. Det er lagt inn forventinger om noe lavere kostnader til reise- og møtevirksomhet. Flere møter kommer til å være digitale eller hybride i 2023 enn det som var situasjonen før pandemien.

Ombyggingen av Legenes hus ble ferdigstilt 31. august 2020. Budsjettet for 2023 bygger på gjeldende leieavtale med Christiania Torv AS. Kurs- og konferansevirksomheten forventes å dekke egne husleiekostnader i 2023.

Budsjettene på utdanningsfondene er basert på framskriving av erfaringstall og trender.

2.4 Finansinntekter/-kostnader

Det er budsjettert med finansinntekter basert på forventet gjennomsnittsavkastning i investeringsporteføljen på 3,0 %. Det er forutsatt at avkastning inntil dette nivået fordeles forholdsmessig til styrking av de ulike formålkapitalområdene (fondene) i balansen mens eventuell avkastning utover dette nivået, om nødvendig kan bidra til styrking av den frie egenkapitalen eller andre reserveposter i hovedforeningen. Hovedforeningen har ca. 17 % av avkastningen fra investeringsporteføljen. Den øvrige avkastningen tilhører fondene og kan ikke benyttes til drift av hovedforeningen.

Renteinntektene i lånefondet er estimert til kr 16,9 millioner i 2023. Dette er en økning på kr 9,0 millioner sammenlignet med budsjett for 2022. Økningen skyldes at normrentesatsen forventes å stige i takt med forventet endring i det generelle rentenivået. Det forventes et fortsatt økende utlånsvolum. Utlånsvolumet i Lånefondet har økt med ca. kr 40 millioner og utgjør kr 591 millioner ved utgangen av mars 2022.

3 Sentralstyrets forslag til budsjettvedtak for 2023

A. Kontingenter og fordeling av kontingentinntekter

1. For fullt betalende medlemmer (spesialister) fastsettes kontingenten til kr 9 990.
2. Følgende kategorier medlemmer innrømmes redusert kontingent slik:
 - Medlemmer uten spesialistgodkjenning: kr 8 830
 - Den ene av ektefeller hvor begge er medlem av foreningen og mottar til sammen ett eksemplar av Tidsskriftet: kr 7 500
 - Nyutdannede leger i tre år etter avlagt embetseksamen: kr 7 500
 - Medlemmer med to embetseksamener dersom vedkommende medlemmer også er medlemmer av annen forening innenfor Akademikerne: kr 7 500
 - Stipendiater i full stilling: kr 7 500
 - Medlemmer bosatt i utlandet: kr 5 030
 - Studentmedlemmer: kr 780

I henhold til lovene for Den norske legeforening § 4-3, betaler leger som har gått av med alderspensjon og er yngre enn 75 år, 20 % av ordinær kontingent. For 2023 utgjør dette kr 2 000. Fra 2023 betaler medlemmer som er 75 år 10 % av ordinær kontingent.

Medlemmer som oppfyller flere av kriteriene for kontingentreduksjon, betaler kontingent i henhold til laveste sats.

3. Fordeling av kontingentinntektene for 2023 til avdelingene fastsettes slik:

- Fagmedisinske foreninger:	kr	23 746 261
- Yrkesforeningene:	kr	29 725 427
- Lokalforeningene:	kr	13 574 793
- Regionutvalgene	kr	2 320 160

For yrkesforeningene fordeles kr 4,2 millioner som grunntilskudd og ca. kr 3,7 millioner fordeles som tilskudd for kostnader ved praksiskompensasjon/frikjøp. Resterende midler fordeles etter antall medlemmer.

5. For lokalforeningene fordeles kr 2,95 millioner som grunntilskudd og kr 450 000 fordeles i geografitilskudd. Resterende midler fordeles etter antall medlemmer.
6. For de fagmedisinske foreningene fordeles ca. kr 5,98 millioner som grunntilskudd og ca. kr 1,8 millioner som tilskudd for kostnader ved praksiskompensasjon/frikjøp. Resterende midler fordeles etter antall medlemmer. I tillegg gis kr 0,2 millioner i overgangstilskudd for kirurgiske foreninger.
7. Norsk medisinstudentforening gis et tilskudd per medlem på kr 810.
8. Regionutvalgenes andel av kontingentinntektene utgjør kr 2 320 160.

9. Det forutsettes at yrkesforeninger, lokalforeninger, fagmedisinske foreninger og Nmf fremlegger revisorgodkjent regnskap for 2021 før det utbetales kontingentmidler for 2023.
10. Sentralstyret gis fullmakt til å justere tilskuddene til praksiskompensasjon/frikjøp omtalt i punktene 4 og 6 over.

B. Honorar og kompensasjon for tapt inntekt

1. Presidenten

Ved fulltids engasjement som president ytes presidenten et honorar tilsvarende 22 ganger grunnbeløpet i Folketrygden (22G). Ved deltids engasjement avkortes honoraret i samsvar med den tid som brukes på vervet.

I tillegg til honoraret dekker Legeforeningen pensjonskostnader for presidenten. Presidenten meldes som hovedregel inn i den til enhver tid gjeldende kollektive pensjonsordningen for ansatte i sekretariatet. Dersom presidenten har permisjon fra en stilling hvor det finnes en kollektiv pensjonsordning, vil Legeforeningen betale eventuelt krav fra arbeidsgiver om pensjonsinnskudd for presidenten.

Dersom presidenten er pendler og må ha bolig i Oslo-området for å utføre sine oppgaver, dekker Legeforeningen utgifter til slik bolig. Reiseutgifter mellom Oslo og fast bolig utenom Oslo-området dekkes av Legeforeningen.

Valgperioden for president og sentralstyret er fra 1.9. – 31.8. Dette betyr at honorar og eventuelt tilskudd til individuelle ordninger beregnes i månedlig 12-deler av fastsatt honorar for året. Etter fratredelse utbetales honorar til presidenten i like mange måneder som antall år i vervet.

Utbetaling av honorar foretas månedlig.

2. Sentralstyremedlemmer

For sentralstyremedlemmer fastsettes årshonoraret for 2023 til ett og et halvt grunnbeløp i folketrygden (1,5G).

Utbetaling av honorar foretas månedlig.

3. Leder av Rådet for legeetikk

For leder av Rådet for legeetikk fastsettes årshonoraret for 2023 tilsvarende 1,7 ganger grunnbeløpet i folketrygden (1,7 G).

Utbetaling av honorar foretas månedlig.

4. Leder av fagstyret

Leder av fagstyret frikjøpes i 50 %. I den grad frikjøp ikke er aktuelt, har sentralstyret fullmakt til å fremforhandle en kompensasjonsordning med leder av fagstyret.

5. Kompensasjon for tapt inntekt

Kompensasjon for tapt inntekt ytes til sentralstyremedlemmer og medlemmer av fagstyret samt til alle medlemmer som er oppnevnt av sentralstyret til oppgaver i forbindelse med råd, komiteer og utvalg.

Videre ytes kompensasjon for tapt inntekt til landsstyrerepresentanter og faglandsrådsdelegater ved deltagelse på henholdsvis landsstyremøtene og faglandsrådsmøtene samt for inviterte deltakere ved lederseminar arrangert av sentralstyret.

Kompensasjon gis også til medlemmer som er oppnevnt av sentralstyret til å representere Legeforeningen i utenforstående råd, komiteer og utvalg. Slik kompensasjon avkortes med den kompensasjon som gis av utvalgenes styrende organer. Kompensasjon for tapt inntekt til tillitsvalgte i forbindelse med spesielle oppgaver besluttes av sentralstyret.

Under forutsetning av at mulighetene for kompensasjoner og refusjoner under Hovedavtalen er utnyttet, gis det kompensasjon for tapt inntekt på følgende alternative måter:

- a) Refusjon til arbeidsgiver som følge av fravær. Utbetaling skjer til arbeidsgiver på grunnlag av regning.
- b) Kompensasjon til arbeidstaker for dokumentert trekk i lønn.
- c) Kompensasjon til selvstendig næringsdrivende for inntektstap ved fravær fra praksis. For 2023 fastsettes denne kompensasjonen:

• Hel dag	kr	8 750
• Møter kortere enn hel dag	kr	6 560
• Halv dag	kr	4 375
• Møte kortere enn en halv dag	kr	2 185

6. Møtegodtgjørelse

Det gis godtgjørelse for deltagelse på møter i Legeforeningens regi. Godtgjørelsen omfatter de samme medlemmer som nevnt under punkt 5 foran og utgjør kr 920 per møtedag. Det utbetales ikke møtegodtgjørelse sammen med praksiskompensasjon og

møtegodtgjørelse utbetales kun i forbindelse med møter utenom ordinær arbeidstid og ikke i kombinasjon med betalte verv.

7. Det gis ikke honorar eller kompensasjon for tapt inntekt til tillitsvalgte som allerede er fullt frikjøpt. Unntatt er fullt frikjøpte ledere av yrkesforeninger som sitter i sentralstyret. Disse mottar ordinært sentralstyrehonorar.

C. Sentralstyrets fullmakter

1. Sentralstyret gis fullmakt til å benytte Konfliktfondet til følgende formål:
 - a) Støtte til medlemmene og dekning av ekstrakostnader i tilfelle av organisasjonsfaglige konflikter, herunder støtte til organisasjoner som Den norske legeforening er medlem av, til bruk i tilfelle av slike konflikter.
 - b) Støtte for medlemmene ved å gi delvis dekning av pådømte oppreisningskrav (tort og svie) i forbindelse med legegjerningen. Støtte kan gis i samsvar med de regler som gjelder i Legeforeningens avtale om kollektiv ansvarsforsikring og i den utstrekning oppreisningskravet er inntrådt før denne forsikringen omfattet oppreisningskrav.
2. Sentralstyret gis fullmakt til å omdisponere midler mellom budsjettposter og formål. Denne fullmakten omfatter imidlertid ikke omdisponeringer som vedrører budsjettvedtakets avsnitt A og B utover fordelingen av kontingentmidler til regionutvalgene.
3. Sentralstyret gis fullmakt til å bevilge midler fra Rettshjelpsfondet til følgende formål:
 - a) Rettshjelp til medlemmer i forbindelse med rettstvister knyttet til legegjerningen.
 - b) Sikkerhet for økonomisk risiko Legeforeningen pådrar seg i forbindelse med rettstvister hvor Legeforeningen er part eller partshjelper.
 - c) Juridiske utredninger for å ivareta Legeforeningens eller dens medlemmers interesser i forbindelse med legegjerningen.
 - d) Finansiering av tidsavgrenset bemanning i sekretariatet for å ivareta særskilte rettshjelpsformål, slik som prosjekter, utredninger, omfattende rettssaker o.l.